

**commissie welzijn, werk, onderwijs, participatie en
personeel (WWOPP)**

Openbare dossierstukken van de vergadering van 13 mei 2025

In deze bundel kan u de voor openbaarmaking vatbare dossierstukken bij de volgende mededelingen vinden:

d) Presentatie armoedebeleid. (met bijlage voor de raadsleden)

d) Presentatie armoedebeleid. (met bijlage voor de raadsleden)

Openbare bijlage(n)

- 20250513_DO_WWOPP_rapportage armoedebeleid_presentatie.pdf

Armoede in Gent

Visie en Rapportage 2024

gent:

Visie en cijfers in Gent

1. Armoedebestrijding

- Wat is armoede?
- Sociale grondrechten en impact op verschillende levensdomeinen
- Welke lokale impact?

2. Armoede in Gent:

- Objectieve cijfers:
 - Armoede en risico op armoede
 - Hoeveel personen krijgen begeleiding en steun van OCMW Gent?
- Subjectieve beleving van armoede (gemeente- en stadsmonitor)
- Kennismaking leefwereld mensen in armoede

Wat bedoelen we met leven in armoede?

Gebrek aan financiële middelen om te voldoen aan basisbehoeften (woning, voeding, kledij, vrije tijd, ...)

- Constante **stress** door overlevingsmodus: impact op dagdagelijkse beslissingen
- Er niet bij horen - uitgesloten zijn - **schaamte**
- **Drempels** om deel te nemen aan het maatschappelijk leven: financieel, psychisch, praktisch

Afstand tot beleid: beslissingen met onbedoelde negatieve effecten op mensen in armoede.

Heel veel gevolgen op andere levensdomeinen:

- **Gezondheid**

- Lichamelijk (oa mondzorg) én geestelijk
- De kloof in levensverwachting tussen de groep met de hoogste en de laagste sociaal-economische status = 9,3 jaar bij mannen en 6,3 jaar bij vrouwen.

(Bron: [levensverwachting - naar een gezond België \(gezondbelgie.be\)](#))

- **Onderwijs**

Grote kloof tussen leerlingen uit sociaal-economisch kwetsbare vs sterkere gezinnen op vak van schoolresultaten

(Bron: PISA-onderzoek)

- **E-inclusie**

De digitale kloof is vooral voelbaar bij de laagste inkomens: 69% heeft geen digitale basisvaardigheden.

(Bron: 'Barometer Digitale Inclusie' van IMEC-MICT-Ugent)

Armoedebestrijding: Sociale grondrechten als basis

Ieder heeft het recht een menswaardig leven te leiden.(...)

Die rechten omvatten inzonderheid:

1° het recht op **arbeid** en op de vrije keuze van beroepsarbeid in het raam van een algemeen werkgelegenheidsbeleid dat onder meer gericht is op het waarborgen van een zo hoog en stabiel mogelijk werkgelegenheidspeil, het recht op billijke arbeidsvoorwaarden en een billijke beloning, alsmede het recht op informatie, overleg en collectief onderhandelen;

2° het recht op **sociale zekerheid**, bescherming van de **gezondheid** en sociale, geneeskundige en juridische bijstand;

3° het recht op een behoorlijke **huisvesting**;

4° het recht op de bescherming van een **gezond leefmilieu**;

5° het recht op **culturele en maatschappelijke ontplooiing**.

6° het recht op **onderwijs** (art.24)

– Artikel 23 van de Grondwet –

Armoedebestrijding: een menswaardig leven

We zijn mens in de samenleving:
Menswaardig leven is kunnen participeren aan
de samenleving.

Het referentiebudget = Hoeveel geld* een
huishouden op maat van de
gezinssamenstelling nodig heeft om aan de
basisbehoeften te voldoen.

(*obv Expertisecentrum Budget en Financieel Welzijn van Thomas More).

Leefloon

Hoogte leefloon tov menswaardig inkomen (referentiebudget met een private huurwoning) in 2023:

- Alleenstaande: Referentiebudget: 1.552 euro
leefloon: 1214 euro
- Koppel (samenwonend): Referentiebudget: 2023 euro
leefloon: 1619 euro
- Alleenstaande met gezinslast: Referentiebudget: 2.915 euro:
leefloon: 2313 euro
- Koppel (samenwonend) met gezinslast Referentiebudget: 3.402 euro
leefloon: 2313 euro

Conclusie: leefloon is niet voldoende om aan basisbehoeften te voldoen zonder sociale woning. Een **betaalbare (sociale) woning** is dus een belangrijke **hefboom** om te kunnen beschikken over een menswaardig inkomen.

Armoedebestrijding in Gent: leidende principes

Armoede is een netwerk van sociale uitsluitingen op verschillende levensdomeinen.

- Sociale grondrechten als kapstok
- Armoedebestrijding is gericht op een **volwaardige participatie aan de samenleving**.
- Armoedebestrijding moet **integraal en geïntegreerd** benaderd worden.

- Maximale impact sociale mobiliteit --> Bestrijden van **kinderarmoede** krijgt prioriteit
- Maximale **toegankelijkheid** tot rechten en sociale hulp- en dienstverlening met bijzondere aandacht voor onderbescherming.

Armoedebestrijding, waar zitten lokale hefboomen?

- Als lokaal bestuur hebben we **GEEN** (directe) invloed op:
 - Hoogte van de minimumlonen
 - Voorwaarden en hoogte van de leeflonen en andere uitkeringen
- Als lokaal bestuur kunnen we **WEL** beleidskeuzes maken rond:
 - **Toegankelijke dienst- en hulpverlening** voor de meest kwetsbare Gentenaars
 - **Proactief werken**
 - **Samenwerken** met het Gentse sociale middenveld
 - **Flankerende Gentse maatregelen** gericht op specifieke wijken en/of doelgroepen

Realisaties in 2024

- > **Kinderen Eerst** bereikte 874 Gentenaars in schooljaar '23-'24 (tov 1.103 in '22-'23).
- > Digitale inclusiewerking beantwoorde 24.999 **digitale hulpvragen** (16.218 in 2023)
- > Het succespercentage bij de **woonbemiddeling bij uithuiszetting** bedroeg 60% in 2024. Het aantal uithuiszettingen daalde in 2024 tot 100 (138 in 2022).
- > Blijvend hoog aantal (60.422) deelnames aan activiteiten met **UiTPAS kansentarief**.
- > Het **Jobteam** bereikte 739 Gentenaars in 2024 met een afstand tot de arbeidsmarkt.
- > 675 cliënten van de sociale dienst zetten in 2024 de stap van een leven in **dakloosheid naar huisvesting**.
- > De **Psychologische Dienst** bood gratis psychologische ondersteuning aan 1814 mensen waaronder ongeveer 1/4 kinderen en jongeren tot 24 jaar.
- > Meer dan 12.500 kinderen krijgen **automatisch korting** toegekend in het **stedelijk onderwijs**.

Armoede bestrijd je niet alleen!

Zowel bij de opmaak van het Armoedebeleidsplan, de evaluatie en de eventuele bijstellingen worden alle stakeholders betrokken:

- Gents Collectief tegen Armoede
- SAAMO, CAW, Wijkgezondheidscentra, vzw Jong, KRAS, Gent Samen Solidair, ...
- Onderwijsactoren
- Stedelijke adviesraden
- Stedelijke en OCMW-diensten
- Academics

En vooral...

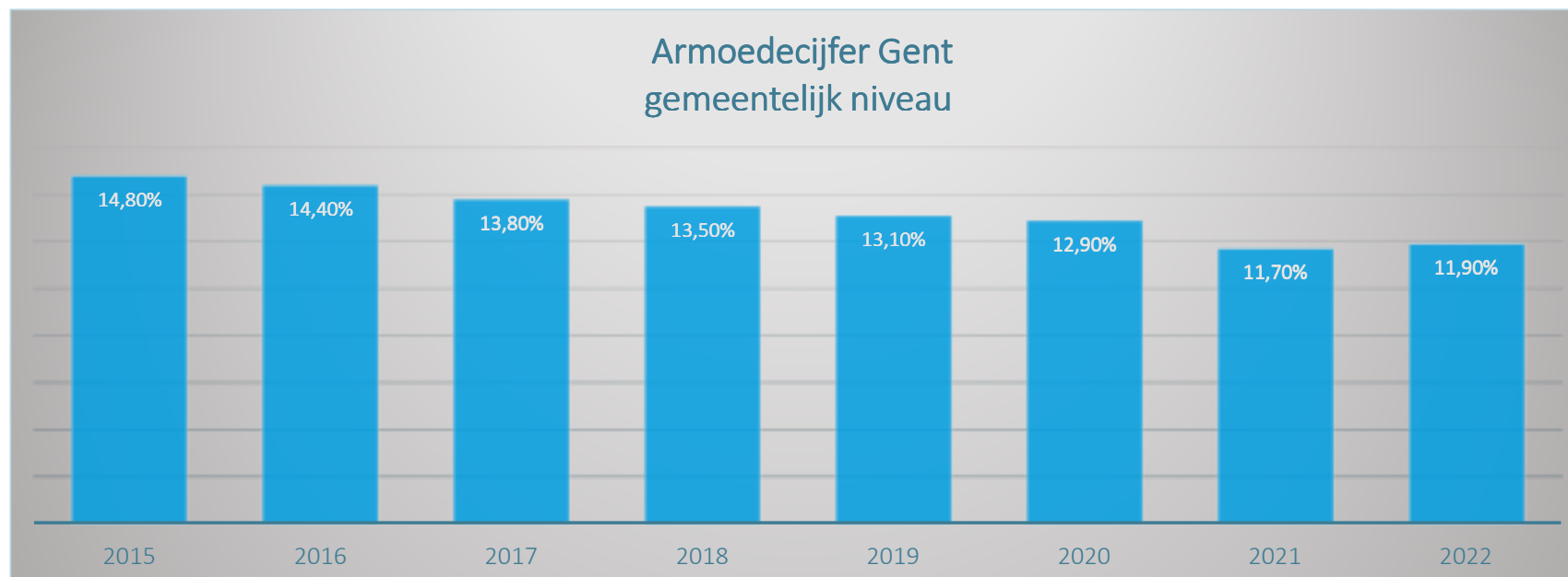
- De mensen die in armoede leven zelf: input via armoedeorganisaties en rechtstreekse vraag naar feedback op verschillende participatiemomenten

Hoeveel mensen in Gent leven in armoede?

- Nieuwe gegevens op gemeentelijk niveau voor monetaire armoede:
 - In 2022 leefden **11,9% Gentenaars** onder de armoedegrens*.
 - Dit zijn dus meer dan **31.000 personen** (Bron: Statbel, gegevens Gent)
- Het risico op armoede of sociale uitsluiting is een samengestelde indicator (financieel, materiële deprivatie, lage werkintensiteit) en bedraagt **18,6%** (Bron: Statbel, gegevens België)

*Armoedegrens = inkomen lager dan 60% van het mediaaninkomen.

Zien we een evolutie in de tijd?

Bron: statbel.fgov.be

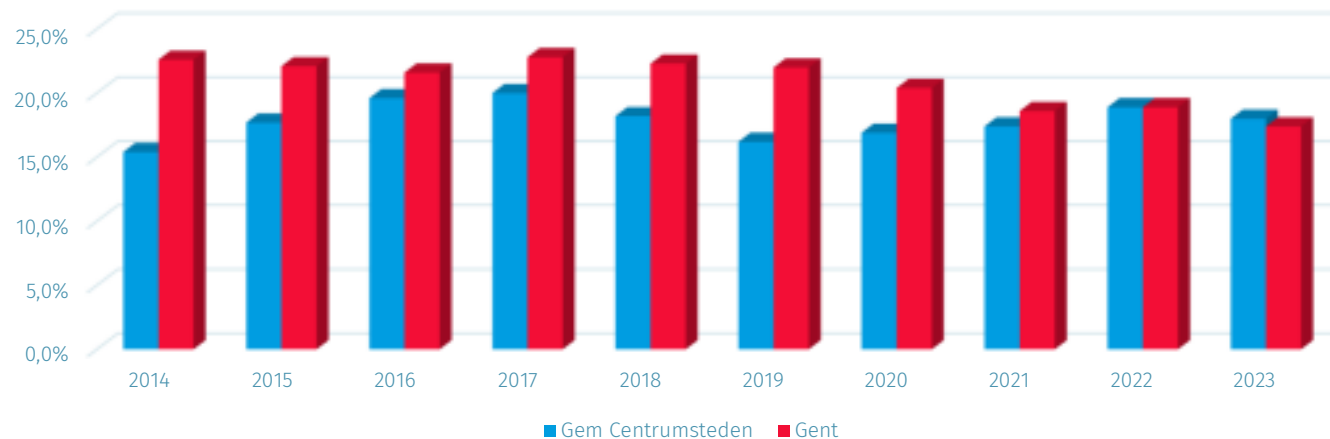
Bij de berekening van het armoedecijfer houdt men sinds 2019 rekening met het fiscaal inkomen waardoor voorzichtigheid geboden is bij het maken van vergelijkingen tussen de resultaten van de EU-SILC-survey voor en na 2019

We zien een licht dalende trend sinds 2015.

Kinderen en jongeren in armoede

Kinderarmoede of gezinsarmoede is een groot sociaal probleem, omdat een kind dat in armoede wordt geboren waarschijnlijk zijn hele leven de gevolgen daarvan zal dragen: een zwakkere gezondheid, meer problemen op school, beperkte kansen op hoger onderwijs en minder kans om werk te vinden.

Kinderen geboren in kansarm gezin, 2014-2023, in %

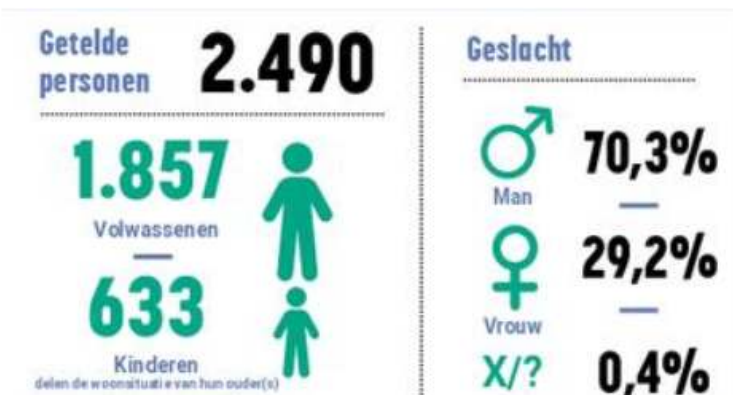
Geboortes in kansarmoede: **17,4%** in 2023* en licht dalende trend (Bron: Opgroeien, Kind en Gezin)

Opvallend is de grote verscheidenheid tussen verschillende wijken (3-38%): bvb. Drongen 3% - Muide-Meulestede/Afrikalaan/Rabot-Blaisantvest 38%

Hoeveel mensen in Gent zijn dak- of thuisloos?

Telling 2023:

- Hoog aantal acuet dakloze personen (1/4 getelde personen)
- Hoog aantal dak- en thuisloze personen < 40 jaar
- Zeer vaak gepaard met gezondheidsproblemen (>70%)

Keuze voor een structurele huisvestingsgerichte aanpak van dak en thuisloosheid.

ROOF-actieplan: Gent vrij van chronische dakloosheid van mensen met wettig verblijf tegen 2040.

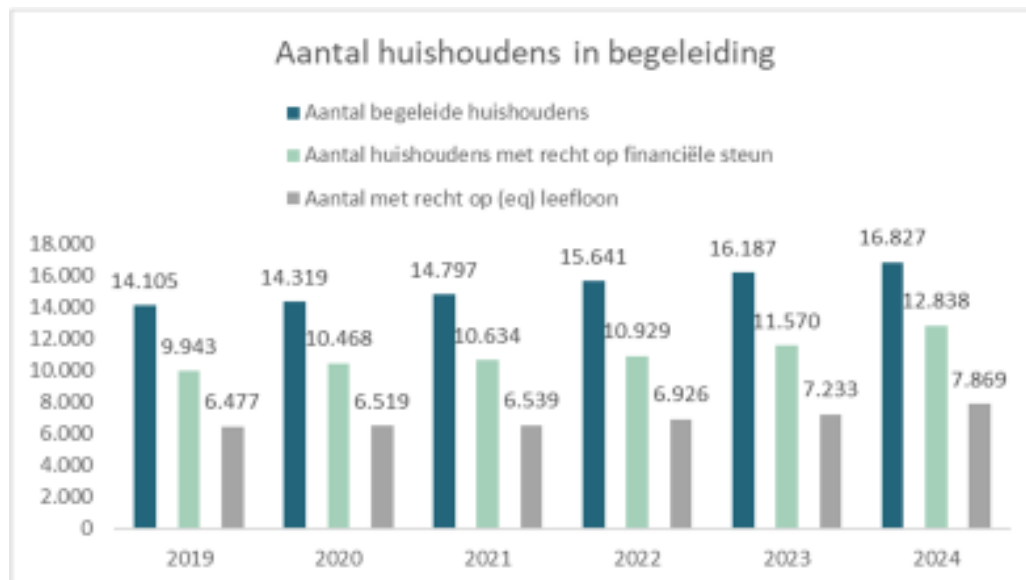

Hoeveel mensen helpt OCMW Gent?

2024:

16.827 huishoudens

35.181 personen, waarvan 27% minderjarigen

- Verdere **stijging** aantal dossiers in begeleiding
- **Instroom** blijft op een hoog niveau

76% van de huishoudens krijgt een vorm van financiële steun:

➤ dit kan gaan over een éénmalige energiepremie, terugbetaling gezondheidskosten, leefloon, Aanvullende financiële hulp,....

47% van de huishoudens heeft recht op leefloon of equivalent leefloon. Dit zijn 7.869 gezinnen of 9.338 gezinsleden. 1.315 studenten ontvingen een leefloon.

Welke factoren verhogen het armoederisico?

Risicofactoren (Statbel)

- **Huurder** zijn (26,3%)
- **Alleenstaande** ouders en hun kinderen (25,6%)
- **Laagopgeleid** zijn (23,7%)
- **65+** zijn (15,8%)
- **Werkintensiteit: minder dan een halftijdse job** binnen het gezin verhoogt het risico op armoede sterk
- **Geboorteplaats:** het risico vergroot wanneer je **niet geboren bent in België** en nog sterker wanneer **niet geboren in een EU27 land**

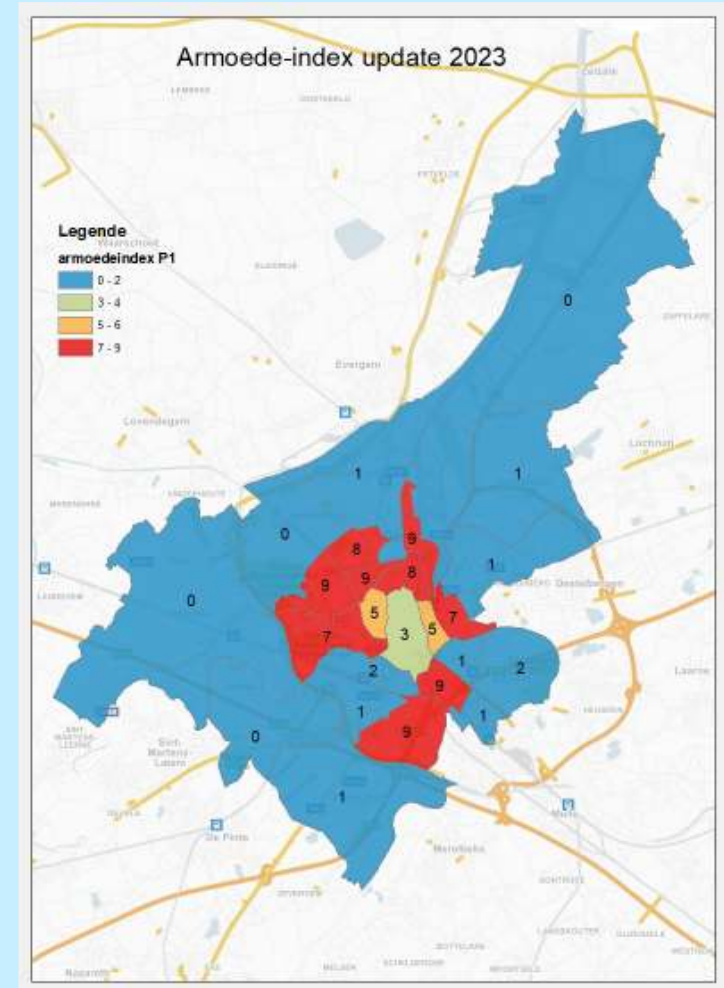

Is de situatie in alle wijken dezelfde?

De armoede-index bestaat uit 9 indicatoren die allen staan voor groepen personen met een verhoogd armoederisico.

- Grote verschillen binnen Gent
- De 19de-eeuwse gordel blijft meest kwetsbaar

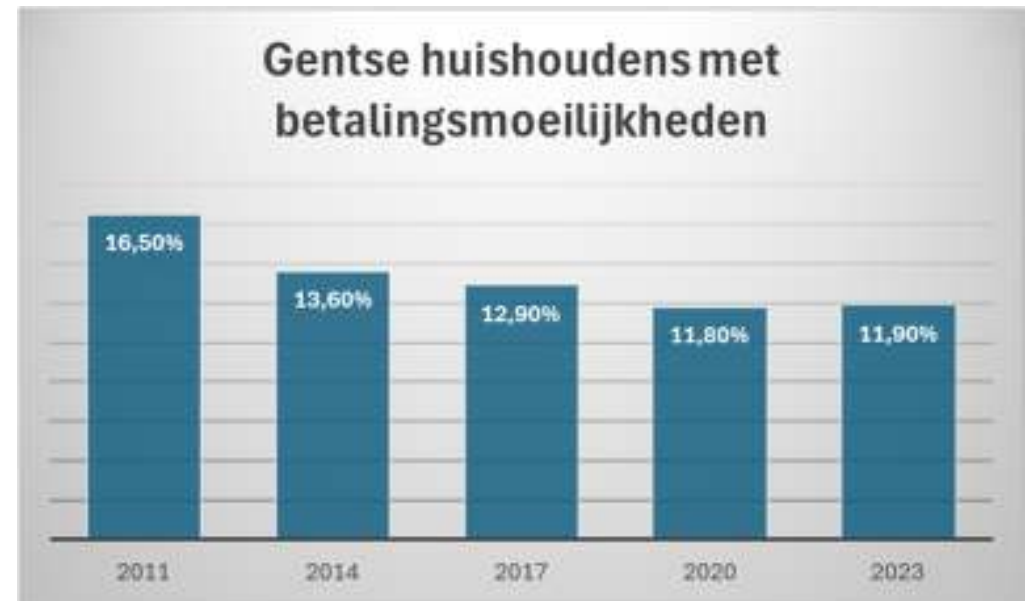
**de wijken in de 19e-eeuwse gordel liggen rond de binnenstad. Die wijken ontstonden tijdens de industriële revolutie als grote verkavelingen van arbeiderswoningen dichtbij de grote fabrieksgebouwen.*

Subjectieve beleving van armoede: hoe ervaren huishoudens hun situatie?

Wegens de uitzonderlijke omstandigheden vanwege de coronapandemie en -maatregelen tijdens het jaar 2020 kunnen bepaalde resultaten voor dat jaar sterk beïnvloed zijn.

De grootste betalingsmoeilijkheden doen zich voor op vlak van:

- EGW (7,8%)
- Wonen (7,1%)
- Gezondheidszorg (5,9%)

De leefwereld van mensen in armoede

- "[We zijn er](#)"(25') - Aflevering 6 uit de Podcast van de Zuidpoort
- Aflevering "[Met mijn geheimen](#)" (8')- Uit 7 filmpjes waarin mensen vanuit de armoede met elkaar in dialoog gaan. Ze verkennen wat armoede voor hen betekent en hoe die hun leven al dan niet nog steeds bepaalt. Elk filmpje start met een gedicht, daarna volgt een interview tussen getuigen. Gemaakt door Stad Gent.
- [Straatpraat](#) (Dienst Outreachend Werk, Asiel en Vluchtelingen): In deze verhalen gaan de straathoekwerkers op zoek naar wat het betekent om te wonen in onze stad. Wonen, niet kunnen wonen, overleven. In sociale en privé woningen, een nieuwe woonst vinden of verliezen. [Straatpraat Wonen | Stad Gent](#)
- [Mint To Be Tea](#) – Podcast door Jong Gent in Actie. In deze podcast gaan trajectbegeleidster Isabelle en outreacher Amaury van JGiA vzw in gesprek met jongeren, ervaringsdeskundigen, experts of simpelweg mensen met passie over een thema waar jongeren mee bezig zijn.
- [Arm in rijk Vlaanderen](#) - Door de problematiek van mensen in armoede vanuit verschillende oogpunten te belichten, gaat Michelle Ginée in *Arm in rijk Vlaanderen* op zoek naar antwoorden. Ze praat met open vizier met mensen uit het brede werkveld. Maar ze luistert vooral ook naar mensen in armoede zelf. Samen leggen ze drempels bloot en goede praktijkvoorbeelden voor, in een poging om het pad uit de armoede te effenen.

Koen Geirnaert en Ruth Inslegers
Coördinatoren Armoedebestrijding en
Kinderarmoedebestrijding

Dienst Lokaal Sociaal Beleid

